

OCTUBRE PINTA NEGRE

El sopar d'una nit de tardor

La cultura catalana té una cita festiva al País Valencià el darrer dissabte d'octubre. Enguany el 31 d'aquest mes, intel·lectuals i polítics de tots els colors sopaven junts una vegada més en la major festa literària de València. No cabia ni una ànima. Mentrestant, invisible però pròxim, el jurat deliberava qui s'emportava el premi.

Miquel Rovira

A les vuit i mitja de la nit, una hora abans de l'anunciada pels organitzadors, ja començava a aglomerar-se gent davant l'Alameda Palace, el local tradicional de la festa dels octubre. A una antesala que per moments s'anava fent menuda, s'iniciaven els rogles d'escriptors i polítics que comentaven els diversos succeïts i feien pronòstics sobre els premis o sobre la identitat de més d'un sospitós pseudònim. Elegància discreta entre els homes i algun toc de frivolitat més acusat entre les dones eren la tònica dominant. Previsible. **Carme Alborch**, per la seua banda, ens recordava amb vistositat que octubre pinta negre. Sobre les nou, els cotxes oficials iniciaven l'abocament d'autoritats i la temperatura ascendia a nivells d'asfíxia. Alguns rogles emetien estranyes combinacions de sons, eren els convidats al Galeusca, que enguany se celebrava a València. Gallecs i èuscars donaven enguany als premis una nota de color lingüístic que no parava malament. A les nou i mitja, puntual com els cronòmetres, arribava **Max Cahner**, seriós, com és costum, a les portes del restaurant, ja entreobertes.

La gent fil per agulla

La cacera de taules s'obria tot seguit amb velocitats de vertigen. Els poetes no s'ho pensaren dues vegades i prenién possessió d'una taula de dimensions adients vora la porta. **Marc Grannell**, benigne, al centre, amb **Eduard Verger** i una colla ampla de joves, **Ramon Guillen**, **Isidre Martínez Marco** i **Tomàs Belarre** entre els que ja havien publicat més d'una vegada. **Xulio Ricardo Trigo**, també present, en segueix preparant l'antologia.

La taula principal, evidentment, la de les autoritats. Però com que aquesta era reservada, ses senyories no hagueren de córrer per posar-se davall mateix del cadafal des d'on **Toni Mes-**

Dalt, el jurat del Premi Joan Fuster delibera. Baix, Andreu Alfaro, membre del jurat.

tre i **Maria Josep Poquet**, la parella ideal per a la ràdio valenciana de dalt a baix, presentaven els actes i comentaven els esdeveniments.

Al voltant d'**Eliseu Climent**, mestre de cerimònies, hi havia **Carme Alborch**, amb rutilant joieria al bust, vestida de negre, però no per a matar —el negre era el color *leit-motiv* de la nit en l'abillament femení: una altra dama de negre a destacar almenys era la simpatiquíssima **Carme Vidal**, senyora del rector **Lapedra**, i pintora tusiasta. **Cebrià Ciscar**, braç a braç amb **Joaquim Ferrer**, col·lega

conseller de la Generalitat de dalt, **Antoni Asunción** i **Vicent Soler**, vice-president de les Corts valencianes compartien pericanes d'Alcoi i el que fóra menester.

Dos alcaldes de les comarques del sud, el de Xixona, **Antoni Bernabeu**, torrons i TV3, i el de la capital del misteri, **Manuel Rodríguez**, que en un breu parlament ens va recordar **Joan Fuster** i convidà la concurrència a assistir a la festa d'Elx. **Adela Pla**, flamant diputada de les Corts espanyoles i fidelíssima als Octubre, també de Negre, *off course*, enraonava per allí. Ben a prop

Vicent Vercher, actual vice-president de la Diputació de València i diputat de Cultura.

Hi havia més polítics, òbviament, l'incombustible i nàutic **Josep Lluís Albinyana**, l'ex-conseller de Cultura **Josep Lluís Barceló**, els novençans a Corts **Pere Mayor** i **Aureli Ferrando**, les *UPV-girls*, regidores **Pepa Chesa** i **Paca Sevilla**, amb el color habitual. I **Benjamí Casany**, tranquil, al costat de **Max Cahner**.

Una altra taula de pes era la dels *seniors*, amb **Adolf Pizcueta**, **Enric Soler** i **Godes**, **Pilar Trenzano**, tan exul-

Dalt, **Cebrià Ciscar** i **Joaquim Ferrer**. Baix, a l'esquerra, l'editor **Eliseu Climent** «atorga» informalment una estatueta dels Octubre a **Antoni Asunción**, president de la Diputació de València. A la dreta, dalt, **Vázquez Montalbán**; baix, **Pep Cortés**, en un moment de la seua actuació.

tant i enèrgica com sempre, i **Vicent Andrés Estellés**, amb la seua fidelíssima **Isabel**.

Bascos i gallecs tendiren a asseure's en *separated tables*.

La llista era de consideració, **José M. Vélez**, president de l'associació d'escriptors en èuscar, **Laura Mintegi**, **Elisabet Orri**, **Koldo Izaguirre**, **Paco Aristi**, **Joseba Garcia**, **Jesús Etxezarraba**, narrador i periodista lúcid, i el líric **Felipe Juaristi**, entre els bascos. I **Carme Kruckenberg**, la treballadora presidenta de l'Associació d'Escriptors Gallecs, el combatiu **Xosé Luis Méndez Ferrí**, el poeta **Cesareo Sánchez Iglesias** i **Julian Moure**, entre altres, pels gallecs.

Molta joventut, enguany als premis. Trenta escriptors joves havien estat convidats expressament per l'editorial 314. Així, com digué **Toni Mestre**, els consagrats de l'any 2.000 començaven a assabentar-se, de primera mà, de què va la festa. Enmig de l'estol incipient cridava l'atenció una guapíssima **Isabel Bes**. Les coses, com són.

El tast de pericana, una mica forta, va ser breu. La resta del menú despertà aplaudiments generals, borreta d'Alcoi, feta pel restaurant La Venta del Pilar, seguida d'una *mousse* excel·lent amb base de pebreres i xulles del restaurant La Monyica, regades per bons vins dels cellers de Poveda —els assistents del Principat, que de vins tenen prou idea, s'apuntaren la marca— i dels xampanyes de Nadal amb postres de torrons. **Norbert Jorge** i **Rafael Poveda**, que hi eren, es degueren de quedar prou pagats amb les lloances. També molt encertat el disseny del menú de **Juli Giner**.

Rafael Poveda presidia la taula gastronòmica amb **Joan C. Martín**, de Suro, expectant aspirant als Octubre d'assaig. No molt lluny, s'asseia **J. A. Perelló**, representant eximi de la burgesia amb classe de la ciutat, rara avis, **Toni Domingo** i **Paco Carrasco**.

Escriptors i intel·lectuals, és clar, un fum. El que més a gust menjava, **Ignasi Riera**. Feia goig. Prop d'ell, molta gent coneguda, **Maria Antònia Oliver**, **Isabel Clara Simó** i marit, **Margarida Aritzeta**, **Josep Palacios** —amb ulls irònics—, **Josep Franco** —amb ulls de son i cansament, el Galeusca n'havia estat un pes fort damunt l'esquena— **Josep Lluís Seguí**, parlant de bàsquet, i **Josep Lozano**, que, després, es va marcar un ball estilitzat amb **Heike Van Lawick**.

Damià Mollà i **Eduard Mira**, també corrien per allí, però no junts. Més d'un es pensava que els seus noms anaven darrere del capció pseudònim d'un dels textos al Fuster d'enguany,

Bernat i Baldoví. Però ara, amb més elements de judici, tot fa pensar que els tirs van per un altre cantó. **Rafa Company** no sap o no contesta.

Un altre Mira, **Joan Francesc**, estava molt content amb el seu últim llibre publicat, un recull d'articles, *El punt de mira*, i s'ho mirava tot amb certa displicència. **Vicent Salvador** preparava pròlegs, **Josep Lluís Seguí** buscava plans que serviren d'argument per a una pròxima novel·la i **Ferran Tor-**

seua bonhomia i el seu *cassette* del bar als assistents premiables, i **Didín Puig**, entusiasta propagandista d'Alimara, i treballadora del centre de RTVE a València. Prop de **Manuel Muñoz**, **Juli Esteve**, subdirector de l'*Avui* i amb la cara més sana quan torna a València.

Els actes

Per començar, **Toni Mestre** i **Maria Josep Poquet** donaren la benvinguda

Pilar Trenzano i Vicent Soler.

rent, per un altre costat, es movia molt, sempre tigre.

Premsa i afins, tota. **Manuel Muñoz** prenia notes prop de les autoritats, amb tot, el seu periòdic —*El País*— deixà caure alguns errors de pes a la crònica subsegüent, com el de dir que els diners del premi desert de narrativa de l'any passat no s'havien acumulat al d'enguany. I tant que sí, justament per això l'Andròmina arribava al milió de pessetes i esdevenia el premi estrella de la nit. *Nobody is perfect*, Manuel. **Alfons Llorens** feia cara de prunes agres i ens comentava esvarades de l'organització del Galeusca que havien dificultat el seu treball. **Albert Viladot** parlava, neguitós esperant el veredict del premi «El Temps» de periodisme, *estrella* invitada a la festa. I **Vicent Sanchis**, el crític de cinema, estava visiblement alterat. Sembla que algú vol gastar-li una mala passada. I és que el de periodista, ben mirat, és un ofici dur. Hi havia, però, col·legues més feliços: **Josep Antoni Comes**, que encara paladejava el premi llibertat d'expressió, recentment concedit a la revista *Saó*, que ell dirigeix; **Ferran Belda**, **Joaquim Soler**, que passejava la

als centenars llargs d'assistents i saludaren la presència de galeusques i galeusquetes. Recordaren també que en els premis d'enguany s'homenatjava els escriptors de la generació dels trenta que, com sap molt bé **Francesc Pérez Moragón**, que passejava una pipa digna d'**Antoni Serra** entre la concurrència, són la generació que va fer possible que tota la moguda nacional valenciana tinguera alguna continuïtat, però també s'homenatjava els escriptors del futur, els actuals novíssims de la literatura catalana. Vells i joves, pau i glòria, i els caps ben lligats, com cal.

Per la generació dels trenta pujà a parlar **Enric Soler** i **Godes**, el parlament més divertit de la nit. **Soler** i **Godes**, pedagògic, hauria desitjat tenir **Joan Lerma** i **Cebrià Ciscar** entre els seus alumnes, va dir. Un bonic desig retrospectiu. Pel Galeusca van parlar **Ignasi Riera**, **Xosé Luis Méndez Ferrín** i **José Mari Vélez**; l'èuscar va ser simultàniament traduït per **Vicent Berenguier**. Algun sociolingüista sorneguer comentà que entre les autoritats la intervenció basca va ser més aplaudida en l'original que en la traducció. Coses... **Jaume Pérez Montaner** va llegir el

Max Cahner i Benjamí Casany.

manifest dels encontres d'enguany, reivindicatius. També van parlar **Alfons Llorens** i **Antoni Arca**, jove escriptor alguerès que contemplava una mica al·lucinat una congregació tan gran de catalanoparlants.

De premis i premiats

S'acostava l'hora del veredict. Durant tota la nit la tònica de les votacions havia anat inquietant els ànims dels aspirants. Mentre es feia l'hora final, **Josep Cortés** procurava distraure el personal amb l'escenificació d'un text de Dario Fo, el miracle del joglar. Era difícil, en aquelles condicions, aconseguir l'atenció del públic i potser el treball de **Cortés** passà massa desapercebut, i és llàstima, perquè és un bon actor amb un bon text. Però a les taules hi havia més teatre.

Per fi, el veredict. El jurat de poesia, **Feliu Formosa**, **Maria Mercè Marçal**, **Isidor Cònsul**, **Joan Navarro** i **Enric Sòria** ho havia tingut pesat, però fàcil. El quòrum era evident i amb el procediment de votacions habituals n'hi va haver de sobres per aclarir qui guanyava: **Felícia Fuster** amb el llibre *I encara*, una escriptora major del Principat, que actualment viu a París i amb dos llibres publicats. **Felícia Fuster** ha estat finalista dues vegades al premi Carles Riba. Segons els qui ho saben, el recull que ha guanyat el **Vicent Andrés Estellés** és el millor llibre de **Felícia Fuster** i la confirmació del seu talent. **Hermínia Mas** quedava finalista, amb un llibre encantador, d'erotisme fi. Entre els llibres recomanats de publicació hi havia els de dos valencians, **Teresa Pascual** i un pseudònim que, segons fonts ben creïbles, amagava el nom de **Lluís Roda**, enhorabona a tots dos. **Isidor Cònsul** llegí l'acta del jurat.

L'acta de l'Andròmina va ser llegida per **Helena Valentí**. Resultava guanyadora una altra dona, **Gemma Lienas**, amb *Vol nocturn*, i quedava finalista **Ai**, **Joana Maria**, amb un pseudònim davall el qual s'evidenciava, sembla, el nom de **Llorenç Capella**. Gemma enguany ha arrasat. Amb aquest van tres premis ja que guanya, i segons algun membre del jurat, llegint-lo era inevitable recordar-se de Süskind. Va de coloms la cosa. Els narradors valencians, per contra, volaven molt per sota. El jurat, compost, per **Maria Àngels Anglada**, **Robert Saladrigas**, **Isabel Clara Simó**, **Helena Valentí** i **Josep Piera** va haver de deliberar prou més que el de poesia, però a la fi tots van quedar com a amics. Es recomanà també la publicació de *València 1977*, una novel·la-ficció sobre un atemptat a Joan Fuster.

El jurat que va discutir més estona va ser el d'assaig, format per **Francesc Fontbona**, **Josep Gifreu**, **Andreu Alfaro**, **Ramon Lapiedra** i **Xavier Lamuela**. En el transcurs de la nit la decisió es polaritzà entre dos títols, l'un de conciliador i l'altre de molt més virulent, per dir-ho així. Al final d'unes quatre hores de discussió, que es diu en un punt, es va decidir declarar desert el premi, però recomanar la publicació de tots dos llibres, *Document 88*, de **Bernat i Baldoví** (el pseudònim que ha despistat més gent de la història dels Octubre) i *La pesta blava*, de **Vicent Bello Serrat**. Llegí el veredict **Xavier Lamuela**.

Manuel Vázquez Montalbán, finalment, va llegir el veredict del premi de periodisme que convoca EL TEMPS. Una discussió molt moguda decidí finalment declarar guanyador l'article «Guia eròtica de la Catalunya endins»,

de **Pep Garcia** i **Pere Vidal**. Quedà com a finalista **Albert Viladot**, director del Telenotícies nit a TV3, amb l'article: «Catalunya, història d'una dicotomia».

Acabada, amb aquestes comunicacions, l'excusa de la festa, començà la música, a càrrec del grup *Joc fora*, que havien actualitzat, amb bon criteri, el seu repertori per a l'ocasió. **Matilde Salvador** els dirigí una mirada de professional aquiescència. La gent, però, no estava per balls, a pesar dels esforços de **Ketti Valera**, la *public relations* del País Valencià, per trencar el gel. En canvi, el bar de l'Alameda Palace es va veure d'allò més concorregut en un instant. Els cambrers s'astoraren davant la psicodèlica camisa d'**Alfons López Tena**, el notari més jove del país, d'altra banda ben elegant, i amb la capacitat d'ingestió etílica del gremi lletraferit, que deixà, en conjunt el pavelló ben alt.

Però els comentaris més sucosos de la nit els va fer **J. M. Morera**, un dels pocs grans homes de teatre que ha do-

Vicent Andrés Estellés.

nat el País Valencià, que, dissortadament, es va retirar massa prompte. Els que tingueren la sort d'asseure's prop d'ell foren afortunats. **Morera**, que ha abandonat la *Villa y corte* per tornar a Rocafort, potser ens retratarà algun dia a tots en una bona comèdia de costums, i ens ho mereixerem.

Al voltant de les dues de la matinalda, la XVI edició dels premis Octubre era ja una edició més. Ara, si es fa cas de les recomanacions del jurat, els que tenen faena són els encarregats de l'editorial Tres i Quatre. Però, aquesta, és clar, és una altra història. □